

Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland

Zoals in het Coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' staat, stelt de Provincie Noord-Holland een visie Recreatie en Toerisme op. Om te komen tot een gedragen visie organiseerde de provincie in juli en augustus een aantal online gesprekstafels om met maatschappelijke partners in gesprek te gaan rondom verschillende opgaven. Eén van de thema's was: slimme combinaties maken. In dit document vindt u de gespreksnotitie en de hoofdlijnen uit de gesprekstafel over dit onderwerp.

Slimme combinaties maken

Gespreksnotitie

De Provincie wil graag dat heel Noord-Holland geniet en profiteert van recreatie en toerisme. Beleid en ontwikkelingen op andere beleidsterreinen kunnen kansen bieden of bedreigingen vormen voor recreatie en toerisme. Denk aan voedsel, gezondheid, water, natuur, transitie van het landschap, kunst en cultuur. Een integrale aanpak is belangrijk om meerdere opgaven tegelijk aan te pakken en optimaal gebruik te maken van de schaarse ruimte. Onder slimme combinaties verstaan we het koppelen van recreatie en toerisme aan één of meerdere opgaven uit andere beleidsvelden. Enkele voorbeelden zijn:

- Dijkversterking benutten voor het aanleggen van een fiets- of wandelpad langs/over de dijk;
- Het realiseren van nieuwe natuur met voorzieningen voor recreatief medegebruik;
- Leegstand erfgoed een nieuwe bestemming geven door huisvesting van een toeristische functie;
- Realiseren van extra waterberging in combinatie met mogelijkheden voor waterrecreatie.

De opgave: wat is er aan de hand?

- Er is een toenemende behoefte aan recreatie en toerisme (vrijtijdsbesteding buitenshuis). Er is meer (adequaat ingerichte) ruimte voor recreatie nodig om deze behoefte op te vangen. Daarnaast moeten zowel de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving (natuur, landschap, erfgoed, cultuur, als het ware de bron voor recreatie en toerisme) als de kwaliteit van de basisvoorzieningen voor recreatie en toerisme op peil gehouden worden.
- Naast de toename van de toeristisch-recreatieve vraag (kwantitatieve verandering), zijn er ook kwalitatieve veranderingen in gedrag en behoeften. Zo is er een toename aan variaties op de bekende basisrecreatievormen (wandelen, fietsen, varen, spelen, rijden) met elk specifieke wensen en eisen t.a.v. de omgeving. De behoeften en verwachtingen van bezoekers (gekenschetst m.b.v. de leefstijlen) lopen steeds verder uiteen.
- Noord-Holland staat voor grote opgaven op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, kringlooplandbouw, herstel biodiversiteit, het vastleggen van stikstof en CO₂, herstel van de biodiversiteit etc. De grote transitie waar Noord-Holland voor staat, hebben impact op het landschap en op de mogelijkheden voor recreatie en toerisme en de beleving.
- Door de genoemde ontwikkelingen neemt de druk op de ruimte toe.

Wat is de ambitie van de provincie Noord-Holland

- De leidende hoofdambitie in de Omgevingsvisie NH2050 is de balans tussen economische groei en leefbaarheid. Zodanig dat bij veranderingen in het gebruik van de fysieke leefomgeving de doelen voor een gezonde en veilige leefomgeving overeind blijven.

- De Provincie Noord-Holland wil de toegevoegde waarde van recreatie en toerisme lokaal, regionaal en provinciaal zoveel mogelijk benutten en optimaliseren.
- De inzet van de provincie is gericht op een betere spreiding van toeristen, zowel in tijd als in ruimte en op het benutten van de unieke kwaliteiten en (culturele) schatten in de provincie.
- O.a. bij dijkversterkingen zet de Provincie in op een integrale aanpak, waarbij ook maatregelen worden uitgevoerd voor natuur, recreatie en landschap.
- De Provincie Noord-Holland wil bij gebiedsontwikkelingen de kernwaarden (het DNA en de herkenbare identiteit) van het gebied behouden en zet in op het versterken van de beleving ervan, bijvoorbeeld voor het IJsselmeergebied, de kustplaatsen en de Wadden.
- De Provincie zet zoveel mogelijk in op het combineren van functies zoals natuurontwikkeling, biodiversiteit, waterkwantiteit en - kwaliteit, klimaatadaptatie, zonne- en windenergie, recreatie en landbouw.

Vragen

1. Waar liggen volgens u mogelijkheden/kansen voor het realiseren van deze slimme combinaties?
2. Wat is concreet ervoor nodig om deze te realiseren?
3. Worden recreatie en toerisme volgens u adequaat meegenomen in gebiedsontwikkelingen en / of sectorale opgaven?
4. Welke vormen van slimme combinaties zijn het meest urgent, gezien de opgaven die op ons afkomen?
5. Wat zijn goede voorbeelden van slimme combinaties die nu al gemaakt zijn of in de maak zijn in Noord-Holland?
6. Wat doet uw organisatie en welke rol zou de provincie hierin kunnen spelen? Wat moet er landen in een provinciale Visie Recreatie & Toerisme?

Hoofdpijnen uit de gesprekstafel slimme combinaties

Kansen voor slimme combinaties

- Slimme combinaties maken is essentieel omdat zonder integrale aandacht voor r&t de mogelijkheden afnemen (druk op de ruimte), omdat er behoefte is aan steeds vernieuwend aanbod en omdat het mes aan twee kanten snijdt. Bijvoorbeeld bij koppeling met het afronden van het natuurnetwerk (met nieuwe routes en paden, kan ook de druk worden geleid).
- **Urgente combinaties zijn: 1)** Koppeling met klimaatadaptatie (staat hoog op de agenda bij de waterschappen, maar wordt veelal technisch ingestoken zonder oog voor koppelkansen) en **2)** Mee laten groeien van groen met nieuwe verstedelijking (vanwege de grote impact op de vraag).
- Koppeling zijn ook relevant met grote infrastructurele werken en de transitie van de landbouw.
- Realiseer onderscheidend aanbod door het ontwikkelen van (voormalige) industriegebieden als hotspots voor recreanten en toeristen. Denk aan de IJmond.

Hoe gaat het nu

- Kansen voor slimme combinaties staan nog lang niet altijd bij iedereen op het netvlies. Partijen zijn in eerste instantie bezig met hun eigen kerntaken en daar hoort recreatie en toerisme meestal niet bij.

- Tussen de waterschappen bestaan verschillen; voor AVG is recreatie en toerisme wel onderdeel van het beleid, voor HHNK niet. Al zijn er bij die laatste vaak wel haakjes waar het aan opgehangen kan worden.
- De neuzen dezelfde kant op krijgen en het koppelen van financiële middelen gaat zeker niet altijd vanzelf en is een opgave.
- In het landelijk gebied lopen ondernemers/agrariërs tegen veel regels aan als ze (kleinschalige) recreatievoorzieningen willen realiseren. De regelgeving laat ondernemers onvoldoende ruimte om snel in te spelen op het veranderende gedrag van de consument. Dat is echt een bottleneck.
- Het afgelopen kwartaal is door corona wel duidelijk geworden dat recreatiegebieden en recreatieve infrastructuur in een belangrijke behoefte van inwoners voorzien.

Wat is daarvoor nodig

- Het is nodig om elkaar meer op te zoeken, het gesprek aan te gaan en samen te werken. En om dat al vroeg in het proces te doen.
- Het is nodig om de urgentie te benadrukken, het gezamenlijk belang te vinden en dan ook de handen op elkaar te krijgen voor financiële middelen.
- Belangrijk is dat de behoefte vanuit bezoekers in beeld is en daarop wordt ingespeeld.
- Behalve routestructuren is het ook heel belangrijk om te kijken naar voorzieningen voor verblijf en vermaak in het landelijk gebied. Er zijn veel kleinschalige voorzieningen verspreid over het landelijk gebied nodig om aantrekkelijk te blijven.
- Ondernemers moeten eenvoudig multifunctioneel kunnen ondernemen. Er zou gekeken moeten worden naar het versoepelen van regels of vinden van een weg daarin.
- Bij het realiseren van recreatievoorzieningen moet ook het beheer en onderhoud voldoende worden geborgd. De recreatieschappen zouden ook recreatieve voorzieningen op gronden van derden kunnen beheren, als hier geld voor beschikbaar is.
- Een gebiedsgerichte aanpak en goede regie zijn vereist.

Goede voorbeelden

- Versterking van de Markermeerdijken, daar zijn de nodige financiële middelen vrijgemaakt om te investeren in wandel- en fietspaden en strandjes.
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Daar heeft de provincie een duidelijke regierol en recreatie wordt hierin goed meegenomen.
- Ontwikkeling van de herenboerderijen en de koppeling met voedsel.
- Ruhrgebied, ontwikkeling van voormalige industrieterreinen tot recreatieve hotspots.

Rol van de provincie

- Een regierol van de provincie helpt om rollen en taken duidelijk te krijgen zou versnelling kunnen brengen in het werken aan slimme combinaties.